

Upplands Väsby kommun

Tuki ja prosessi
Sofia Gullberg
☎ 08-590 974 79
Faksi 08-590 733 40
sofia.gullberg@upplandsvasby.se

25.1.2016

Dnro
KS/2015:448

Toimintasuunnitelma ja budjetti vuodelle 2016 - suomen kielen hallintoalue ja kansalliset vähemmistöt

Tiedotus ja hyvä kohtelu

Kansallisia vähemmistöjä koskevista asioista pyritään jatkuvasti tiedottamaan ulkoisesti kuntalaisille ja sisäisesti kunnan työntekijöille.

Vuonna 2015 pidettiin kokous, johon osallistuivat kaikki suomenkieliset yhteyshenkilöinä toimivat virkamiehet. Kokouksessa käytiin läpi yhteyshenkilöinä toimivien virkamiesten tehtävät ja se, miten virkamiehet voivat muodostaa tukiverkoston. Suomenkielisiä ja myös muita kansallisia vähemmistökieliä puhuvia yhteyshenkilöinä toimivia virkamiehiä tuetaan myös vuonna 2016 järjestämällä säännöllisiä tapaamisia. Henkilökunnalle tarjotaan myös taitojen kehittämistä. Pedagogeille ja terveydenhoitohenkilöstölle järjestetään helmikuussa koulutus, johon osallistuu kolme henkilökunnan jäsentä. Tämän lisäksi Suomen Tukholman-instituutissa järjestetään kielenhuoltoseminaari, johon kutsutaan sekä suomenkielistä henkilökuntaa että valittuja edustajia. Upplands Väsby voi vastata suomenkielisten kuntalaisten tarpeisiin entistäkin paremmin hyödyntämällä henkilöstön kielitaitoa ja antamalla henkilökunnalle mahdollisuus kehittää kieltä.

"Nyinflyttad"-lehdessä on viime vuoden tavoin tietoa siitä, että Upplands Väsby on suomen kielen hallintoalue. Materiaali on saatavana sekä ruotsiksi että suomeksi. Myös muita painettuja viestintäkanavia saatetaan käyttää levittämään kuntalaisille tietoa vähemmistöjen oikeuksista, esimerkiksi kunnan omaa "Mitt Väsby" -lehteä.

Kansallisia vähemmistöjä koskeva toimintaperiaate otettiin käyttöön 25.11.2013 kunnanvaltuuston päätöksestä. Toimintaperiaate tarkistettiin joulukuussa 2015 ja uusi versio on voimassa vuoteen 2019 saakka. Vähemmistöjä koskevan toimintaperiaatteen tavoitteena on tiedottaa Upplands Väsbyn kunnan lähestymistavasta koskien kansallisia vähemmistöjä ja vähemmistökieliä. Vähemmistöjä koskeva toimintaperiaate koskee koko kuntaa. Siksi kaikkien tulee noudattaa sitä. Vähemmistötyön ja toimintaperiaatteen tavoitteena on integroida työ

tavanomaiseen toimintaan niin, että kaikki toiminta-alueet tekevät järjestelmällistä vähemmistötyötä ja että kansallisten vähemmistöjen oikeuksia valvotaan tavanomaisessa toiminnassa. Vähemmistöjä koskevan toimintaperiaatteen tunnetuksi tekeminen ja soveltaminen käytäntöön on jatkuvaa työtä. Vuoden 2014 aikana kevääseen 2015 saakka kunnan kaikissa toimistoissa järjestettiin laajoja tiedotustoimenpiteitä, joilla kunnan henkilökunta tutustutettiin toimintaperiaatteisiin. Vuonna 2016 kiinnitetään erityishuomiota siihen, että koulutustoimistolle ja kunnan esikouluille ja kouluille tiedotetaan vähemmistöjen oikeuksista. Koulutus on tärkeä osa vähemmistöjä koskevaa toimintaperiaatetta ja kunnan tulee esimerkiksi varmistaa, että kaikille halukkaille tarjotaan suomenkielistä esikoulu-toimintaa ja äidinkielenopetusta suomeksi. Kuntalaisten pyynnöstä niitä tulee tarjota myös neljällä muulla vähemmistökielellä. Tukholman lääninhallitus seurasi syksyllä 2015 sitä, miten lasten oikeus omaan vähemmistökieleen Ruotsissa toteutuu. Tutkimus osoitti selvästi, että koulu- ja koulutushenkilökunnan tiedot vähemmistökieliin liittyvistä oikeuksista ovat puutteelliset. Siksi koulutustoimisto saa vuonna 2016 ylimääräistä tukea, jotta vähemmistöjen oikeudet tunnettaisiin kaikissa kunnallisissa ja yksityisissä esikouluissa ja kouluissa ja kaikilla esikoululuokilla.

Myös suurelle yleisölle ja vähemmistöille itselleen tarjotaan jatkossakin tiedotusta. Vähemmistötyöstä vastaavat kunnan virkamiehet osallistuvat muun muassa koulumessuille 6. helmikuuta ja eläkeläisten messuille 2. maaliskuuta. Lisäksi he tiedottavat ruotsinsuomalaisen koulun vuosittain järjestettävillä joulumarkkinoilla joulukuussa. Vähemmistöjen oikeuksista tiedottaminen ja vähemmistöihin liittyvät koulutukset kytketään suurelta osin hankkeeseen, joka koskee romanien sisällyttämistä Ruotsin yhteiskuntaan. Asiantuntemuksen ja tiedon levittäminen on tärkeää syrjinnän ja vähemmistöjen haavoittuvan aseman ehkäisemiseksi.

Vaikutusvalta ja osallisuus

Vaikutusvallan ja osallisuuden alueella suomen kielen hallintoalueen neuvonpitoryhmä ja romaniväestön sosiaalista osallistamista koskeva neuvonpitoryhmä kokoontuvat jatkossakin neljästi vuodessa. Neuvonpitoryhmät keskustelevat kunnan tarpeista koskien kansallisia vähemmistöjä. Heille annetaan myös vaikutusvaltaa Upplands Väsbyn suomalais- ja romanivähemmistöjä koskevissa asioissa. Myös muiden vähemmistöryhmien tulee halutessaan voida neuvotella kunnan kanssa.

Suomen kielen hallintoalueen neuvonpitoa tulee kehittää muodostamalla nuorista koostuva vertailuryhmä. Toinen tapa lisätä nuorten vaikutusvaltaa on selvittää, voitaisiinko "Ung i Väsby" -demokratiafoorumi järjestää suomeksi vuonna 2017.

Kieli ja kulttuuri

Valtion tuki suomen kielen hallintoalueelle tulee käyttää muun muassa ruotsinsuomalaisen vähemmistön kielen ja kulttuurin edistämiseen.

Suomen kielen hallintoalueen hedelmällinen yhteistyö kirjaston kanssa jatkuu vuonna 2016. Sen myötä voidaan selvittää, miten kirjaston järjestämää suomenkielisille suunnattua toimintaa ja kulttuuritapahtumia voidaan kehittää. Kirjastossa vierailee muun muassa suomalainen kirjailija Tommi Kinnunen.

Vähemmistötyötä voidaan kehittää myös selvittämällä, miten kunnan uudessa kulttuuritalossa voitaisiin järjestää erilaisia tapahtumia, joissa huomioitaisiin Ruotsin viisi kansallista vähemmistöä. Tapahtumia voidaan järjestää muun muassa kansallisten vähemmistöjen juhlapäivien huomioimiseksi. Tällaisia ovat esimerkiksi romanien kansallispäivä 8. huhtikuuta ja Suomen itsenäisyyspäivä 6. joulukuuta. Vuonna 2015 uusi kulttuuritalo avasi ovensa Suomen itsenäisyyspäivänä. Siksi kunta ei järjestänyt erillistä itsenäisyyspäivän juhlintaa. Sen sijaan varat siirrettiin käytettäväksi suurempaan tapahtumaan vuoden 2016 aikana. Varat ohjataan uudessa kulttuuritalossa järjestettävään musiikkiyhtye Duo Nordin konserttiin.

Eläkeläiset on tärkeä kohderyhmä vähemmistöjä koskevassa toimintaperiaatteessa ja suomen kieltä edistäviä tapahtumia ja eläkeläisille suunnattuja kulttuuritapahtumia tulee tukea kansallisten suuntaviivojen mukaan. Vuoden 2016 aikana Hedvigsgårdenin asukkaille ostetaan esimerkiksi äänikirjoja ja musiikkia. Lisäksi suomenkielisille eläkeläisille järjestetään muunlaista viihdettä esimerkiksi julkisilla tapaamispaikoilla.

1. tammikuuta 2016 alkaen voimassa on tarkistettu versio kunnan kansallisia vähemmistöjä koskevan työn toimintaperiaatteesta. Koska toimintaperiaatetta on uudistettu, siitä tehdään uusi painos, jota levitetään. Toimintaperiaate käännetään suomeksi.

Muuta

Tärkeänä painopistealueena vuonna 2016 on myös vähemmistöjä koskevan toimintaperiaatteen seurannan selkeyttäminen kullakin toiminta-alueella. Vuoden 2016 aikana suomen kielen hallintoalueen vähemmistöasioista vastaavat virkamiehet kartoittavat, miten vähemmistöjä koskevan toimintaperiaatteen tavoitteet voidaan selkeämmin kytkeä kunkin yksikön omiin toimintatavoitteisiin ja avainlukuihin. Yksi tapa varmistaa, etteivät nämä kysymykset jää takalalle on, että jokaisessa toimistossa on kansallisia vähemmistöjä koskeviin kysymyksiin vastaava yhteyshenkilö. Yhteyshenkilöt voivat tukea niitä yksikköjä toimistossa, joilla on vaikutusvaltaa siihen, miten vähemmistöasiat voidaan sisällyttää toimintaan ja miten niistä voidaan tehdä osa tavanomaista toimintaa. Yksi esimerkki on kartoittaa, miten koulutustoimisto voi parhaiten varmistaa, että kaikki halukkaat lapset voivat osallistua suomenkieliseen esikoulutoimintaan. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi niin, että toimisto luo selkeän rutiinin koskien sitä, miten suomenkielisen esikoulukilokunnan tulevia tarpeita voidaan seurata. Selkeämpää seurantaa koskeva työ noudattaa myös kunnan laatutyön tavoitteita.

Budjetti 2016 - 682 000 kruunua

Vuonna 2016 kunta saa valtiolta 660 000 kruunua suomen kielen hallintoalueutyöhön. Vuodelta 2015 budjettiin on siirretty 22 000 kruunua käytettäväksi Duo Nord -musiikkiyhtyeen konsertin järjestämiseen ja konserttiin liittyvien oheiskustannusten maksamiseen. 682 000 kruunun suuruinen tuki ehdotetaan käytettäväksi seuraavalla tavalla.

Tiedotus ja kohtelu

Henkilöstökustannukset koordinointiin ja viestintään, 500 000 kruunua
Koordinaattorin ja tiedottajan matkat ja konferenssit, 10 000 kruunua
Suomenkielisen henkilökunnan taitojen kehittäminen, 15 000 kruunua
Kunnan suomenkielisen henkilökunnan verkostotapaamiset, 3000 kruunua
Tiedotus ja painotuotteet, 20 000 kruunua

Vaikutusvalta ja osallisuus

Neuvonpitoryhmän kokouspalkkio ja ruokatarjoilu, 30 000 kruunua

Kieli ja kulttuuri

Duo Nord -konsertin järjestäminen, 12 000 kruunua
Tommi Kinnusen kirjailijatapaamisen järjestäminen, 4000 kruunua
Kirjojen, musiikin jne. ostaminen Hedvigsgårdeniin, 10 000 kruunua
Kulttuuritapahtumat uudessa kulttuuritalossa, 10 000 kruunua
Käännökset, 10 000 kruunua
Tuki järjestöille suomen kielen ja kulttuurin edistämiseksi, 58 000 kruunua